

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXIV. — Izdan in razposlan 30. dne maja 1916.

Vsebina: Št. 156. Ukaz, s katerim se zahtevajo zaloge ovčje volne in se ustanavljajo najvišje cene za volno, o popisu zalog ovčje volne, izčeskov in volnenih prej, ter o omejitvah prometa in podelovanja ovčje volne.

156.

Ukaz trgovskega ministra v porazumu z udeleženi ministri in v soglasju z vojnim ministrom z dne 28. maja 1916. l.,

s katerim se zahtevajo zaloge ovčje volne in se ustanavljajo najvišje cene za volno, o popisu zalog ovčje volne, izčeskov in volnenih prej, ter o omejitvah prometa in podelovanja ovčje volne.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) in §§ 24 in 27 zakona z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 236) se zaukazuje tako:

Zahteva zalog ovčje volne.

§ 1.

Zaloge nečiščene volne, volne prane na živalih, prane z roko in fabriško prane, strižene volne (zaklanih živali), strojarske volne, volne erknjenih živali in krznarske volne, sirove ali le prane, tudi takozvane volne za matrace, kar jih je v Avstriji dne, katerega dobi moč ta ukaz, ter kar jih priraste pozneje, se zahtevajo za vojne namene.

Določila ministrstvenega ukaza z dne 25. februarja 1916. l. (drž. zak. št. 52) o odpadkih ovčje volne in umetni volni se ne izpreminjajo s tem ukazom.

§ 2.

Zahteva se ne razteza:

- a) na zaloge, kar jih je dne, katerega dobi moč ta ukaz, v fabrikah, ki podelujejo volno;
- b) na tiste množine ovčje volne, ki jih je trgovsko ministrstvo že oprostilo od zahteve na podstavi § 3 ministrstvenega ukaza z dne 20. oktobra 1915. l. (drž. zak. št. 313);
- c) na tiste množine, ki jih na prošnjo od primera do primera oprosti trgovsko ministrstvo.

§ 3.

Tiste množine v § 1 imenovanih voln, ki se uvažajo iz carinskega inozemstva, se načeloma ne zahtevajo, ako se njihov uvoz takoj po prihodu pošiljatve v tuzemstvo naznani vojnemu odboru industrije volne na Dunaju, I., Seitzergasse 1, da preskusi dokazila o izvršenem uvozu; vojni odbor izda o tem potrdilo. Pa tudi gledé takih voln ostanejo določila § 15 o omejitvi podelovanja v polni veljavi.

Ako se naj razteza potrdilo vojnega odbora, ki ga je izdati o uvozu voln, tudi na tistega,

kateremu se proda taka tvarina v tuzemstvu, mora prodajalec naznaniti prodajo vojnemu odboru ter imenovati kupca.

§ 4.

Vsako razpolaganje z zalogami očje volne, zahtevanimi po § 1, je prepovedano.

§ 5.

Po sprednjih določitih zahtevane zaloge ovčje volne morajo lastniki ali hranilci zglasiti za izročitev 15. dne vsakega mesca pri tistem občinskem predstojništvu, v čigar okolišu je volna.

Za zglastev je porabljeni edinole obrazce, ki se dobivajo pri občinskih predstojništvih. Zglastev je vlagati v dveh izvodih.

Zglastev so morejo podajati tudi ustno na občinskem predstojništvu. V tem primeru morajo občinska predstojništva izpolnjevati obrazce.

Občinsko predstojništvo mora oba izvoda zglastev vposlati pristojnemu političnemu oblastvu I. stopnje, ki hrani en izvod za kontrolne namene. Drugi izvod naj pošlje, ako množina volne, ki jo je zglastil posamezni posestnik, presega težo 100 kg, politično oblastvo I. stopnje komisiji za prevzemanje ovčje volne pri vojnem odboru industrije volne na Dunaju, I., Seitzergasse 1, pri manjših količinah pa zbiralnemu organu, ki ga je postavila občina in poverilo trgovinsko ministrstvo. O zglastevah, izročenih zbiralcu, mora politično oblastvo I. stopnje vposlati prevzemni komisiji vsak mesec izkaz, ki obsega skupno težo zglastevih partij.

V tistih izjemnih primerih, v katerih namerava lastnik volne del svoje volne podelovati v svojem gospodarstvu, mora to zaznamovati v zglastilu. V tem primeru mora politično oblastvo I. stopnje oba obrazca predložiti trgovinskemu ministrstvu, služba za vojno volno, v sklepanje. Preden se sklene, se volna ne sme podelovati.

§ 6.

Zbiralci, ki jih je postavilo trgovinsko ministrstvo, morajo v njim odkazanih okrajih prevzeti volne, kar jih je, kolikor zaloga enega lastnika ni večja nego 100 kg, na posestnikovo željo dati predplačilo in jih zglasti pri komisiji za prevzemanje ovčje volne na Dunaju in pri pristojnem političnem oblastvu I. stopnje. Nadaljnja ukazala

gledé izročanja in plačevanja volne izda prevzemna komisija neposrednje zbiralcem.

Zbiralci se morajo v izvrševanju svojega delovanja strogo držati svojega navodila in so gledé svojega delovanja ter zlasti gledé poslovanja z denarjem pod kontrollo političnega oblastva I. stopnje, ter kakih posebnih kontrolnih organov, ki jih je postavilo trgovinsko ministrstvo.

Zbiralci se morejo v izvrševanju svojih dolžnosti posluževati podpiranja političnih oblastev ter organov javne varnostne službe.

Za svoj trud prejemajo nagrado, ki jo določí vojni odbor industrije volne.

§ 7.

Komisija za prevzemanje ovčje volne v vojnem odboru industrije volne na Dunaju, ki je sestavljena iz enega zastopnika trgovinskega ministrstva, poljedelskega ministrstva in vojaške uprave, nadalje po dveh izvedencev, ki ju imenuje trgovinsko ministrstvo in poljedelsko ministrstvo, določi čas izročanja volne in kraj, kam jo je prepeljati, in dá na razpolaganje prevozno potrdilo, ki ga je izdalo trgovinsko ministrstvo.

Tisti, ki morajo na ukazilo prevzemne komisije izročiti svoje zaloge volne, so dolžni odposlati jih kakor tovarno blago. Runo in priloge je treba zamotati ločeno brez svalkov (pilepkov) in število zamotov in njih težo je dati potrditi po železniškem uradu. Na voznem listu je navesti vrsto volne v zmislu oznamenil § 1.

Hkratu, ko se oddá volna, je vposlati prevzemni komisiji seznamek. V tem seznamku je navesti: lastnikovo ali hranilčevo ime, okraj in občino, kjer je bila volna, kraj oddaje, nadalje ločeno po posameznih oddanih vrstah volne: kako je zamotana, znamenje omota, železniško-uradno dognano kosmato težo, število zamotov in čisto težo volne.

§ 8.

Prevzemna komisija preskuša došle pošiljatve in pošlje zaloge, o katerih je našla, da so nepravne za namene vojske, pošiljaču nazaj, ker so oproščene od zahteve. Pošiljač more zahtevati zgolj povračilo stroškov zamotavanja, izročanja in vračanja, ki jih plača v tem primeru vojaška uprava, razen ako so se vposlale tvarine, ki ne spadajo med vrste, navedene v § 1.

§ 9.

Zaloge, o katerih se je spoznalo, da so priprave za namene vojske, prevzame po teži prevzemna komisija, ki določi odškodnino v okviru določenih najvišjih cen. Stroške zamotavanja in izročanja plača vojaška uprava v višini, ki jo pripozna prevzemna komisija.

Ako je treba, se more prevzemna komisija pri teh ugotovitvah posluževati pomoči zavoda za kondicioniranje volne.

Najvišje cene.

§ 10.

Najvišja cena za 1 kg nastopno imenovanih vrst volne se določa na podlagi fabriško prane volne tako:

I. Strižena volna (tudi jagnjetova volna):

pri najfinejši merinski volni z 22 kronami,
pri kratki in mikani volni AAA/AA z 21 kronami,
pri kratki in mikani volni A z 20 kronami,
pri kratki in mikani volni B z 17 kronami,
pri kratki in mikani volni C z 14 kronami
50 vinarji,
pri cigayski volni (volni D) z 12 kronami
50 vinarji,
pri raczka- (vitorogovi) volni (volni E) z 10 kronami;

II. strižena volna zaklanih živali, strojarska volna in volna crknjenih živali in volna za ma-trace:

pri vrsti AAA/A s 17 kronami,
pri vrsti B s 15 kronami 50 vinarji,
pri vrsti C s 13 kronami 50 vinarji,
pri cigayski volni (volni D) s 11 kronami,
pri vitorogovi volni (volni E) z 8 kronami
50 vinarji;

III. krznarska volna:

pri vrsti AAA/A z 10 kronami 50 vinarji,
pri vrsti B z 10 kronami,
pri vrsti C z 9 kronami,
pri cigayski volni (D) z 8 kronami,
pri vitorogovi volni (E) s 6 kronami.

§ 11.

V teh najvišjih cenah so zapopadeni pri trgovini s tistimi volnami, na katere se ne razteza

zahteva po § 2, tudi stroški pošiljanja do postaje, kjer se naklada, ter omota (vreče), ne pa tudi plačilo za pranje, in veljajo, ako se prodaja za plačilo v gotovini.

§ 12.

Kupovati ali prodajati volno po višji nego določeni najvišji ceni je prepovedano, dokler velja ta ukaz.

§ 13.

Na dobivanje volne iz carinskega inozemstva, gledé katerega se je ravnalo po določenih § 3, se ne uporabljajo najvišje cene.

Popisovanje zalog.

§ 14.

Vsakdo, ki se obrtniško bavi s podelovanjem volne (tudi mohairske volne), izčeskov, kratke in mikane preje, je dolžen naznaniti svoje zaloge v § 1 imenovanih voln, ter mohairskih voln, sirovih, pranih ali barvanih, ter izčeskov in prej po stanju 15. dne vsakega mesca najkasneje do 22. dne tega mesca trgovinskemu ministrstvu po vojnem odboru industrije volne na Dunaju, I., Seitzergasse 1.

Za naznanilo je porabljeni edinele obrazce, ki se dobivajo od vojnega odbora industrije volne. Te obrazce je natančno izpolniti v vseh razpredelkih in dajati morajo natančno pojasnilo tudi o prirastku in odpadu zaloga, ki jih je treba naznaniti, v dobi, ki je minila iz zadnjega naznanila.

Omejitve prometa in podelovanja.

§ 15.

V § 1 imenovane volne se smejo brez ozira na to, od kod so, podelovati le za izpolnjevanje neposrednih in posrednih vojaških dobavnih naročil. Vsako drugo podelovanje teh voln je dopustno le z dovoljenjem trgovinskega ministrstva.

§ 16.

Ovčja volna ter mohairska volna, všteti volnene odpadke in umetno volno, nepodelana se sme od mesta, kjer se hrani, dalje prepeljati le,

ako se to prej naznani trgovinskemu ministrstvu, na podstavi prevoznega potrdila, vseeno ali se prevaža z železnico, ladjo, v prometu poštinih paketov ali vozom po cesti v kraj, ki je izven občine. Prevozno potrdilo podeljuje trgovinsko ministrstvo:

- a) v vseh primerih, v katerih se pošilja nečiščena volna, volna prana na živali, prana z roko in fabriško ter strižena volna (zaklanih živali), strojarska volna, volna crknjenih živali, krznarska volna in volna za matrace ter mohairska volna v javne skladownice ali pralnice volne lastnega državnega ozemlja;
- b) za pošiljanje volne, ki se vrši po ukazilu komisije za prevzemanje ovčje volne ter za prevažanje volne zbiralnim organom, ki jih je poverilo trgovinsko ministrstvo, ako se uporabljajo javna vozila;
- c) za pošiljanje volne, ki je oblastveno odkazana podjetjem, podelujočim volno;
- d) za pošiljanje umetne volne ali odpadkov volne;
- e) po preudarku trgovinskega ministrstva v drugih ozira vrednih primerih.

Za pošiljanje volne zbiralcem, ki jih je poverilo trgovinsko ministrstvo, uporablja zasebna prevozila, ter za vse pošiljatve, ki jih pošiljajo vojaška oblastva središču za volno d. d. ali komisiji za prevzemanje ovčje volne, ni treba prevoznega potrdila.

Veljavnost vseh prevoznih potrdil brez razlike ugasne po preteku dveh mesecev od dneva izdaje.

§ 17.

Sprednji predpisi o prevoznih potrdilih veljajo zmislu primerno tudi za pošiljanje strojenih in nestrojenih ovčjih in jagnjetovih kožic ter odrezkov takih kožic, ako se še ni odzela volna.

Sklepna in kazenska določila.

§ 18.

Izpolnjevanje določil tega ukaza nadzoruje trgovinsko ministrstvo, privzemši obrtne nadzor-nike ali posebej postavljene kontrolne organe. V ta namen se morejo uradno ogledati skladiški prostori in druge naprave in vpogledati knjige, dopisi ter drugi zapiski.

§ 19.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob preprečenju dolžnosti, ustanovljenih v tem ukazu, kaznujejo politična oblastva I. stopnje z denarnimi kaznimi do 5000 kron ali z zapornimi kaznimi do šest mesecev, ako ne spadajo pod strožje kazensko določilo.

§ 20.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve. Hkratu se razveljavljajo ministrstveni ukazi z dne 5. maja 1915. l. (drž. zak. št. 109), z dne 14. maja 1915. l. (drž. zak. št. 121), z dne 2. junija 1915. l. (drž. zak. št. 150) in z dne 20. oktobra 1915. l. (drž. zak. št. 313, 314, 315 in 316).

Georgi s. r.

Hohenlohe s. r.

Zenker s. r.

Leth s. r.

Spitzmüller s. r.